

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Mondzorgkunde

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In januari 2017 is de bestaande hbo-bacheloropleiding Mondzorgkunde van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) bezocht door een visitatiepanel van NQA. Deze visitatie werd uitgevoerd in het kader van een Beperkte opleidingsbeoordeling. Het betreft een voltijdopleiding in Nijmegen. Het panel beoordeelt de opleiding als **goed**.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel **goed**.

De opleiding Mondzorgkunde van de HAN leidt mondhygiënist breed op. Zij beschikken over een onderzoekende, ondernemende, innovatieve en flexibele houding. Zij hebben niet alleen oog voor de individuele patiënt, maar ook voor groepen waarvoor deze zorg niet vanzelfsprekend is, zoals kwetsbare ouderen. Ook kunnen zij als gelijkwaardige partners samenwerken met diverse professionals binnen en buiten de beroepskolom. Tevens zijn zij goed in staat om mee te denken over maatschappelijke vraagstukken in relatie tot het beroep. De mondhygiënist is ambassadeur en specialist op het gebied van preventie binnen de mondzorg. Hiermee sluit de opleiding aan bij het landelijke beroepsprofiel. Het panel onderschrijft dit beroepsbeeld.

De opleiding heeft het landelijke profiel vertaald naar acht majorcompetenties, die de gehele beroepsuitoefening van de mondhygiënist bestrijken. Deze competenties zijn volgens het panel degelijk, helder en actueel. Het landelijke profiel en de majorcompetenties zijn in nauwe samenwerking met het werkveld tot stand gekomen. Recente ontwikkelingen in het beroep verwerkt de opleiding voortvarend in de majorcompetenties. Zo zijn hierin het samenwerken tussen tandartsen en mondhygiënist bij behandelplannen en een ondernemende houding recentelijk sterker neergezet. De opleiding maakt zich hard om de toekomstige zelfstandigheid bij bepaalde voorbehouden handelingen tijdig in het landelijke beroepsprofiel te verwerken. De opleiding is daarnaast actief betrokken bij onderzoek naar ontwikkelingen in het werkveld. Nationaal en internationaal vervult zij een voortrekkersrol bij de verdere ontwikkeling van het beroep van mondhygiënist. Dit geldt ook voor de vertaling van nieuwe ontwikkelingen in de beroepspraktijk naar het curriculum.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel **goed**.

Het programma is volgens het panel een goede vertaling van de beoogde eindkwalificaties en biedt de studenten goede mogelijkheden deze te realiseren. Het is actueel en sterk praktijkgericht met patiëntenzorg als rode draad. De onderwijsseenheden zijn gekoppeld aan beroepstaken. Aan de hand van integrale opdrachten oefenen studenten met deze beroepstaken met toenemende complexiteit en zelfstandigheid. Daarnaast is er ondersteunend onderwijs waarin studenten kennis, vaardigheden en houding verwerven voor het uitvoeren van de integrale opdrachten. Voor het theorieonderwijs zijn leerlijnen uitgezet, onder andere voor microbiologie, parodontologie en cariologie. Onderzoekvaardigheden vormen eveneens onderdeel van het programma. Het gaat hierbij om klinisch redeneren en het uitvoeren van praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek. Het curriculum bevat daarnaast het onderdeel ondernemersvaardigheden. Hierbij gaat het naast ondernemen, praktijkvoering en kwaliteitszorg,

ook om het ontwikkelen van een ondernemende houding. De integratie van kennis en vaardigheden is goed in het curriculum verankerd.

In het praktijkonderwijs vormt het leren samenwerken een belangrijk uitgangspunt. Bij het onderdeel *Patiëntenzorg* werken studenten samen in duo's. In jaar vier behandelen studenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde gezamenlijk patiënten in integrale behandelteams. Het panel acht deze vorm van samen leren zeer waardevol en een goede voorbereiding op de toekomstige beroepspraktijk. Het praktijkonderwijs wordt grotendeels in de eigen klinieken gegeven. Studenten lopen externe stages voor patiëntengroepen die niet in voldoende mate in het patiëntenbestand van de onderwijspraktijk voorkomen.

De opleiding hanteert in de ogen van het panel een goed didactisch concept met goede mix van werkvormen. Ook de studiebegeleiding oogst waardering bij het panel. Dit geldt ook voor de actieve monitoring van de studievoortgang. Het docententeam van de opleiding is deskundig, gedreven, enthousiast, zeer betrokken en heeft een goede binding met de praktijk.

De voorzieningen van de opleiding zijn volgens het panel uitstekend. Het is zeer waardevol dat de opleiding is gehuisvest in het vernieuwde gebouw van de opleiding Tandheelkunde van het Radboudumc. Dit biedt een goede garantie voor het samen leren van studenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde. De gemoderniseerde klinieken zijn van goede kwaliteit. Op basis van evaluatie-uitkomsten en signalen heeft de opleiding maatregelen getroffen om de informatievoorziening en de roosters te verbeteren. Hierbij betreft de opleiding studenten actief.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel **goed**.

De opleiding heeft een gedegen toetssysteem met goede borgingsmechanismen. De toetsen zijn van goede kwaliteit en sluiten goed aan bij de leerdoelen. Studenten oordelen positief over de toetsing, beoordeling en de feedback die zij hierbij krijgen. De beoordelingsformulieren kunnen aan duidelijkheid en inzichtelijkheid winnen. Het panel vraagt verder aandacht voor het professionele taalgebruik van studenten in verslagen, werkstukken en toetsen. De examencommissie en toetscommissie functioneren in de dagelijkse praktijk goed. De opleiding besteedt veel aandacht aan de scholing van docenten op het gebied van toetsing en beoordeling.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel **goed**.

Het afstudeerprogramma is goed opgebouwd en bestaat uit het afsluitende tentamen Patiëntenzorg 4 en een praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek, dat studenten in duo's uitvoeren. Het panel oordeelt positief over beide onderdelen. Hoewel studenten bij het onderdeel onderzoek individueel worden beoordeeld op hun bijdrage aan het groepswork en de verdediging, geeft het panel de opleiding in overweging deze onderzoeken geheel individueel te laten uitvoeren. Afgestudeerden geven volgens het panel blijk van het gewenste bachelorniveau en vinden goed hun weg in het werkveld, waar zij gewaardeerd zijn. De opleiding bewaakt het eindniveau actief, waarbij zij ook het werkveld betreft, bijvoorbeeld bij de beoordeling van de afstudeeronderzoeken.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Basisgegevens van de opleiding	9
Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	11
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	14
Standaard 3: Toetsing	21
Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties	24
Eindoordeel over de opleiding	27
Aanbevelingen	29
 Bijlagen	 31
Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	33
Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	35
Bijlage 3 Rendementen	36
Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor	38
Bijlage 5 Bezoekprogramma	39
Bijlage 6 Bestudeerde documenten	41
Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	46
Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid	47

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Mondzorgkunde van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van de HAN en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (19 december 2014) en het *NQA-protocol 2016 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 19 januari 2017.

Het visitatiepanel bestond uit:

Mevrouw dr. H.A.P. Wolfhagen (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw dr. K. Jerković-Ćosić (domeindeskundige)

Mevrouw C. Jongbloed-Zoet (domeindeskundige)

Mevrouw drs. D.M. Voet (domeindeskundige)

Mevrouw H. Westra (studentlid)

Mevrouw drs. G.M. Klerks, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel, met ondersteuning van de heer drs. M. Fokkema, auditor van NQA.

Bij de aanvraag heeft de instelling een kritische reflectie aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2016*. Het visitatiepanel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, april 2017

Panelvoorzitter

dr. H.A.P. Wolfhagen

Lead-auditor

drs. G.M. Klerks

Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens

<i>Administratieve gegevens opleiding(en)</i>	
naam opleiding zoals in CROHO	Mondzorgkunde
oriëntatie en niveau opleiding	Hbo bachelor
voor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs de te hanteren toevoeging aan de graad. Zie de ministeriële regeling en de daarin vervatte referentielijst en de uitwerking daarvan door de NVAO (Stcrt. 2013, 35337). Afwijkingen moeten worden gevalideerd door het visitatiepanel	Health
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	-
locatie(s)	Nijmegen en Arnhem
variant(en) voltijd, deeltijd, duaal, 3-jarig traject voor vwo bij een hbo-bacheloropleiding	Voltijd
joint programme (indien van toepassing), met opgave van de betrokken partnerinstellingen en het type graadverlening (joint/double/multiple degree)	-
onderwijstaal	Nederlands
registratienummer in CROHO	34576

<i>Administratieve gegevens instelling</i>	
naam instelling	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)
gegevens contactpersoon instelling	Mevrouw A. van Bortel Bc
e-mailadres voor kopie aanmelding	Agnes.vanBortel@radboudumc.nl
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Behaald zonder voorwaarden (2013)

Schets van de opleiding

De opleiding Mondzorgkunde is een van de 63 bacheloropleidingen van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). De HAN heeft ongeveer 32.000 studenten en verzorgt onderwijs in Arnhem en Nijmegen. De HAN wil zich onderscheiden op de kwaliteit, intensiteit en impact van de verbinding tussen onderwijs, onderzoek en de beroepspraktijk. Ook wil zij zich onderscheiden op de wijze van samenwerken binnen de instelling vanuit het principe van kwaliteitscultuur.

De opleiding Mondzorgkunde bestaat sinds 1972 en is sinds 2012 onderdeel van het Instituut Paramedische Studies (IPS), samen met de opleidingen Ergotherapie, Fysiotherapie, Logopedie en Voeding en Diëtetiek. Het Instituut Paramedische Studies maakt deel uit van de faculteit Gezondheid, Gedrag en Maatschappij, een van de vier faculteiten van de HAN.

Een belangrijk kenmerk van de opleiding Mondzorgkunde van de HAN is de intensieve samenwerking met de opleiding Tandheelkunde van het Radboudumc in Nijmegen. De opleiding is gehuisvest in het recent gerenoveerde gebouw van de opleiding Tandheelkunde, met moderne, goed geoutilleerde klinieken. Studenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde leren ook samen in het praktijkonderwijs. Sinds 2006 behandelen vierdejaars studenten Mondzorgkunde en zesdejaars studenten Tandheelkunde gezamenlijk patiënten in zogenaamde integrale behandelteams. Dit gebeurt niet alleen in de kliniek van de opleiding Tandheelkunde in Nijmegen, maar ook in de Academische Kliniek Mondzorg Arnhem. Vanaf het studiejaar 2017-2018 willen beide opleidingen deze vorm van samen leren uitbreiden naar het voeren van een gezamenlijke gesimuleerde tandartspraktijk, de masterklinieken. De opleidingen Mondzorgkunde en Tandheelkunde hebben een gedeelde visie over interprofessioneel samenwerken tussen mondhygiënist en tandarts en zijn met elkaar in gesprek deze visie verder te ontwikkelen waar het gaat om taakherschikking.

De opleiding heeft de afgelopen jaren een organisatieverandering uitgevoerd. Met ingang van het studiejaar 2014-2015 is de opleiding georganiseerd in resultaatverantwoordelijke teams, bestaande uit onderwijsteams, een ondersteunend team en het meso-team. De onderwijsteams zijn verantwoordelijk voor de hele cyclus van het onderwijs in een bepaalde fase. Hiermee is de horizontale afstemming binnen de onderwijsfasen geborgd. In elk onderwijsteam zijn portefeuilles belegd op diverse gebieden, zoals studiebegeleiding, kwaliteitszorg, kliniek & ondernemen, onderzoek & internationalisering, toetsing en theorieonderwijs. Ook op opleidingsniveau zijn deze portefeuilles belegd. De portefeuillehouders op opleidingsniveau vormen samen met het hoofd van de opleiding het meso-team. Met deze organisatiestructuur beoogt de opleiding de onderlinge afstemming verder te verbeteren en een breder gevoeld eigenaarschap te bewerkstelligen.

Sinds de vorige visitatie van 2010, die zeer positieve uitkomsten opleverde, zijn vooral de volgende ontwikkelingen van belang. De opleiding is in 2012 onderdeel geworden van het Instituut Paramedische Studies. Met de invoering van de decentrale selectie in 2010-2011 en de verbetering van de studeerbaarheid van de propedeuse heeft de opleiding het rendementsvraagstuk aangepakt. Ook heeft de opleiding het plannings- en roosterproces verbeterd. De samenwerking met de opleiding Tandheelkunde van het Radboudumc is verder ontwikkeld. De verbouwing van het gebouw van Tandheelkunde, waarin de opleiding is gehuisvest, vormt een andere belangrijke mijlpaal in de recente geschiedenis van de opleiding.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op dit gebied van de beoogde eindkwalificaties. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Beroepsbeeld

Afgestudeerden van de opleiding Mondzorgkunde van de HAN moeten volgens de opleiding breed opgeleid zijn en beschikken over een onderzoekende, ondernemende en flexibele houding. De mondhygiënist die bij de HAN is afgestudeerd, is een professional die niet alleen oog heeft voor de individuele patiënt binnen de georganiseerde mondzorg, maar ook proactief verantwoordelijkheid neemt voor groepen waarvoor deze zorg niet vanzelfsprekend is georganiseerd, zoals kwetsbare ouderen¹. De mondzorgprofessional is communicatief vaardig en kan als gelijkwaardige partner samenwerken met diverse cliënten en professionals binnen en buiten de beroepskolom. Hij kan de eigen professionele ontwikkeling sturen en het beroep van mondhygiënist verder ontwikkelen. Ook kan hij bevindingen uit onderzoek kritisch toetsen en zelf participeren in onderzoek, zoals onderzoek naar de effectiviteit van het eigen handelen. Hij heeft een open houding als het gaat om het benutten van nieuwe technologische mogelijkheden. Tevens is hij toegerust om mee te denken over maatschappelijke vraagstukken in relatie tot het beroep. De mondhygiënist is ambassadeur en specialist op het gebied van preventie binnen de mondzorg. De opleiding sluit hiermee aan bij het landelijke beroepsprofiel *Mondhygiënist in Nederland* (2007), zie ook bijlage 1.

Eindkwalificaties

Het landelijke profiel onderscheidt drie competentiegebieden/beroepstaken: *Werken met en voor cliënten*; *Werken in en voor een organisatie* en *Werken aan professionalisering*. Hierbij zijn zeventien competenties benoemd die de opleiding heeft vertaald naar acht majorcompetenties: *diagnosticeren, interveniëren, werken aan kwaliteit, innoveren, ondernemen, bijdragen aan organisatieprocessen, begeleiden en coachen* en *bevorderen eigen deskundigheid*, zie bijlage 1. De majorcompetenties zijn tot stand gekomen als onderdeel van de domeinvorming binnen de HAN, waarbij inhoudelijk verwante opleidingen zijn gegroepeerd in domeinen. Mondzorgkunde is onderdeel van het domein "Health", samen met de opleidingen Ergotherapie, Fysiotherapie, Logopedie en Voeding & Diëtetiek. Elk domein heeft een set domeincompetenties die zowel de samenhang binnen als het onderscheid met andere domeinen zichtbaar maakt. Deze domeincompetenties zijn vervolgens geconcretiseerd in majorcompetenties per opleiding en gekoppeld aan beroepstaken: de competentiegebieden.

De majorcompetenties, die zijn afgeleid van het landelijke profiel, zijn gerelateerd aan de Dublin descriptoren voor de bachelor. De opleiding onderscheidt drie beheersingsniveaus van de

¹ *Kritische reflectie Mondzorgkunde*, Domein Health Instituut Paramedische Studies HAN, 1 december 2016

competentiegebieden/beroepstaken die in de loop van de opleiding worden behaald: aan het eind van de propedeuse; aan het eind van hoofdfase 2 (jaar 3) en aan het eind van de opleiding. Het onderscheid tussen de niveaus komt tot uiting in de mate van complexiteit, verantwoordelijkheid/zelfstandigheid en de context, bijvoorbeeld monodisciplinair of multidisciplinair. Per beroepstaak is omschreven wat de opleiding onder de uitoefening hiervan op de drie niveaus verstaat en welke competenties op ieder niveau aan de orde zijn. Vanuit dit raamwerk heeft het curriculum inhoud gekregen, met een koppeling van de onderwijseenheden aan de beroepstaken². De eindkwalificaties zijn ook gekoppeld aan het National Transcript, dat in opdracht van het Landelijk Overleg Mondhygiënist in 2012 is opgesteld. Hierin staat de kern van het beroep van mondhygiënist in Nederland beschreven en welke kennis, vaardigheden en professioneel gedrag in de Nederlandse opleidingen aan bod komen. De inhoud van het National Transcript is verder uitgewerkt in de Body of Knowledge, Skills and Attitudes (BoKSA), waarin de actuele inhoud van het onderwijs van de opleiding van de HAN staat beschreven.

Borging en actualisering

Het landelijke profiel en de majorcompetenties van de opleiding zijn in nauwe samenwerking met het werkveld tot stand gekomen. Dit geldt ook voor de actualisering van de competentieomschrijvingen in 2015, als uitvloeisel van interne en externe ontwikkelingen. Als gevolg van de ontwikkelingen rond de samenwerking tussen Mondzorgkunde en Tandheelkunde is in de omschrijvingen van de competenties *diagnosticeren* en *intervenieren* de samenwerking rond het opstellen en uitvoeren van het behandelplan expliciet benoemd. De signalering van tekorten in de mondzorg bij risicogroepen heeft ertoe geleid dat bij dezelfde competenties de rol van de mondhygiënist in de gedragsverandering van risicogroepen sterker is neergezet. De beroepenveldcommissie (BCV) ondersteunt deze actualisering. De ontwikkeling op het gebied van multidisciplinair en interprofessioneel samenwerken, waarbij de mondhygiënist meer zelfstandigheid krijgt, heeft tot aanpassing van de competentie *ondernemen* geleid. Hierbij gaat het niet langer alleen om praktijkvoering en ondernemerschap, maar vooral om een ondernemende houding.

De toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot de meer zelfstandige bevoegdheid voor de voorbehouden handelingen, zoals het maken van röntgenfoto's, zullen leiden tot aanpassingen van het beroepsprofiel en het curriculum. De opleiding maakt zich sterk om samen met de andere opleidingen Mondzorgkunde en de Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist het landelijke profiel hierop aan te passen. De reeds jaren lange inbedding in het Radboudumc geeft de opleiding de mogelijkheid om in directe afstemming met de externe omgeving het (beroeps)profiel verder door te ontwikkelen. De HAN en het Radboudumc hebben in januari 2017 een Zorgconvenant getekend, waarbij beide partijen zich hebben verbonden ook in de toekomst bij te dragen aan zorginnovatie. De opleiding is ook actief betrokken bij diverse onderzoeken op het gebied van de ontwikkelingen binnen het werkveld van de zorg en de mondzorg in het bijzonder. Voorbeelden hiervan zijn het onderzoek "Schuivende beroepsbeelden in de gezondheidszorg" van het Kenniscentrum "Publieke zaak" en de onderzoekslijn "Inter- of multidisciplinaire samenwerking in de (mond)zorg". De uitkomsten van dergelijke onderzoeken neemt de opleiding mee in de verdere actualisering van de eindkwalificaties.

² Opleidingsprofiel Bachelor Mondzorgkunde 2016, Domein Health Instituut Paramedische Studies HAN, 2016

Ook internationaal speelt de opleiding een actieve rol in de verdere ontwikkeling van het beroep van mondhygiënist. Namens de vier opleidingen in Nederland participeert de opleiding Mondzorgkunde van de HAN in de taskforce voor de EDHF-CEF project van de *European Dental Hygienists Federation*, dat moet leiden tot een "Common Education Framework" voor de mondhygiënist in Europa.

Conclusie

Het landelijk beroepsprofiel en de uitwerking van de landelijke competenties in acht majorcompetenties zijn volgens het panel degelijk, helder en actueel. De majorcompetenties zijn dekkend voor de hele breedte van het beroep van mondhygiënist. Zij zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen. De eindkwalificaties zijn zeer inzichtelijk in het curriculum uitgewerkt. Het panel onderschrijft het beroepsbeeld dat de opleiding hanteert, waarbij het niet alleen gaat om de zorg voor de individuele patiënt, maar ook om preventieve zorg voor risicogroepen, naast een onderzoekende en ondernemende houding van de mondhygiënist.

De opleiding toont zich zeer pro-actief bij de verdere ontwikkeling van het beroepsprofiel en de eindkwalificaties en gaat de uitdaging graag aan om nieuwe ontwikkelingen in het beroep snel te vertalen naar het onderwijs. Nationaal en internationaal vervult zij daarbij een voortrekkersrol. Dit blijkt uit de recente actualisering van de competenties *diagnosticeren*, *intervenieren* en *ondernemen*. Ook de actieve bijdrage van de opleiding aan de totstandkoming van een "Common Education Framework" voor de mondhygiënist in Europa is bewijs van deze voortrekkersrol. De opleiding zet zich actief in om het beroepsprofiel aan te passen als gevolg van verandering in de wetgeving ten aanzien van bepaalde voorbehouden handelingen. Het panel wil de opleiding aansporen om samen met de andere opleidingen Mondzorgkunde het huidige landelijke beroepsprofiel, dat nog dateert uit 2007, op korte termijn aan te passen. De opleiding neemt verder actief deel aan onderzoek op het gebied van de (mond)zorg en vertaalt uitkomsten hiervan in aanpassingen van de competenties. Ook op dit vlak vervult de opleiding een voortrekkersrol. Het panel is ingenomen met de betrokkenheid vanuit het werkveld bij de totstandkoming en verdere ontwikkeling van het beroepsprofiel en de eindkwalificaties.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de onderwijsleeromgeving. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Inhoud en opzet programma

De onderwijseenheden (OWE) binnen het curriculum zijn gekoppeld aan de beroepstaken met de bijbehorende competenties. Aan de hand van integrale opdrachten oefenen studenten met deze beroepstaken in steeds complexere situaties en met een toenemende zelfstandigheid. Deze opdrachten leiden tot concrete beroepsproducten of -handelingen, zoals een behandelplan of uitgevoerde behandeling. Parallel aan de integrale opdrachten krijgen studenten ondersteunend onderwijs, waarin zij de kennis, vaardigheden en houding verwerven die nodig zijn om de integrale opdrachten uit te kunnen voeren. Voor het theorieonderwijs zijn leerlijnen uitgezet, die verschillende studiejaren beslaan, bijvoorbeeld voor parodontologie, cariologie en microbiologie. De basis van het programma is vastgelegd in de Body of Knowledge, Skills and Attitudes (BoKSA), die het hele deskundigheidsgebied van de mondhygiënist bestrijkt.

De propedeuse is oriënterend en selecterend en geeft een beeld van de gehele opleiding. In dit jaar is veel tijd ingeruimd voor de medisch-biologische en klinische basisvakken. In de medisch-biologische basisvakken biochemie, microbiologie, fysiologie, histologie, pathologie en anatomie van de mondholte legt de opleiding de basis voor de klinische basisvakken en de onderwijseenheden *Patiëntenzorg* (kliniekonderwijs en stages). In de klinische basisvakken gaat het om tandanatomie, parodontologie en cariologie. Daarnaast staan in de propedeuse de OWE's *Waarnemen in de mond*, *Visie en beroepshouding ontwikkelen* en *Oriëntatie praktijkvoering* op het programma.

Evenals in de propedeuse neemt het praktijkonderdeel *Patiëntenzorg* elk volgend studiejaar een belangrijke plaats in; totaal 82,5 EC verspreid over de gehele studie. Het programma in jaar twee bestaat verder uit de onderwijseenheden *Medische en orale aandoeningen*; *Het kind, de puber en de adolescent*, *Kwaliteitszorg* en *Evidence based practice*. In de OWE *Prekliniek prepareren en restaureren* in jaar twee bereidt de student zich voor op het prepareren en restaureren van gebitselementen. Jaar drie kent naast de OWE *Patiëntenzorg 3* een specifiek onderdeel *Patiëntenzorg parodontologie*. In jaar drie staan verder op het programma: *Mondzorg bij groepen in de maatschappij*, *Ouderen en de mond*, *Ondernemingsplan* en *Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 1*. In dit laatste onderdeel raakt de student vertrouwd met het wetenschappelijk denkkader ter voorbereiding op het opzetten en uitvoeren van een onderzoek in jaar vier. In jaar drie begint de student bovendien met zijn minor, die doorloopt in jaar vier. Jaar vier omvat verder de OWE *Ondernemen en kwaliteit* en een grote afsluitende onderwijseenheid *Patiëntenzorg 4*, zie ook bijlage 2.

Kennis

Elke student bouwt tijdens zijn studie een degelijke kennisbasis op, die zoveel mogelijk toepassing vindt in de praktijkcomponent. Het gaat hierbij om algemene medisch-biologische kennis en kennis van klinische vakken. Nadat in de eerste twee jaar de theoretische basis is gelegd voor de klinische vakken, volgt verdieping aan de hand van casuïstiek in jaar drie. Daarnaast doen studenten kennis op van specifieke patiëntengroepen en kennis van ondernemen, kwaliteitszorg en onderzoek. Belangrijk hierbij is de toepassing van de kennis in de praktijk. In de tutorbijeenkomsten in alle leerjaren wordt een brug geslagen tussen het theorieonderwijs en het skills-/ kliniekonderwijs. Voor de overdracht van “state of the art” kennis betreft de opleiding bewust gastdocenten, veelal van de opleiding Tandheelkunde van het Radboudumc. Studenten doen verder kennis op of verdiepen kennis in de minor. De opleiding verzorgt zelf de volgende twee minoren *Jeugd en mondzorg* en *Mondzorg voor volwassenen in specifieke doelgroepen*. Studenten kunnen ook een minor van buiten de opleiding volgen.

Praktijkonderwijs – vaardigheden

De confrontatie met de praktijk vormt verreweg de belangrijkste component van de opleiding en wordt vanaf het begin van de opleiding ingezet. Het behandelen van patiënten vormt de rode draad in de opleiding. Studenten behandelen een grote diversiteit aan patiënten met diverse casuïstiek in de interne klinieken. Voor patiëntengroepen die niet of in onvoldoende mate in het patiëntenbestand van de onderwijspraktijk voorkomen, gaan studenten op externe stage. In jaar twee lopen studenten een stage in een algemene tandheelkundige praktijk om ervaring op te doen met kinderen, pubers en adolescenten. In jaar drie volgt een stage in een parodontologiepraktijk. Ook voeren studenten in dat jaar een veldonderzoek uit in een instelling voor zorgafhankelijke ouderen. In jaar vier volgen studenten de stage *Extern prepareren en restaureren*. Zoals hierboven aangegeven, is de opleiding in sommige gevallen gedwongen gebruik te maken van externe stageplaatsen. De werving hiervan en een goede kwaliteitsbewaking vormen hierbij een belangrijke uitdaging. Met de inrichting van de masterklinieken, zie ook hieronder, verwacht de opleiding in toenemende mate “in huis” in de juiste patiënten te kunnen voorzien.

Leren samenwerken is een belangrijk uitgangspunt in het praktijkonderwijs. Vanaf het begin werken studenten bij het onderdeel *Patiëntenzorg* al samen in duo's, waarbij zij elkaar assisteren, feedback geven en samen behandelplannen uitwerken en presenteren. De opleiding ziet dit als voorbereiding op de interprofessionele samenwerking met tandartsen. In jaar drie verlenen duo's van een student Mondzorgkunde en een vierdejaars student Tandheelkunde samen de zorg aan individuele jeugdige patiënten. Vierdejaars studenten Mondzorgkunde en zesdejaars studenten Tandheelkunde behandelen gezamenlijk patiënten in een integraal behandelteam (“i-team”). Er wordt een pilot voorbereid waarbij “i-teams” ook in externe stageplaatsen worden ingezet. Met ingang van het studiejaar 2017-2018 willen beide opleidingen masterklinieken inrichten. Een masterkliniek is een kleine gesimuleerde tandartspraktijk, gehuisvest in het vernieuwde opleidingsgebouw, waar masterstudenten Tandheelkunde en derde- en vierdejaars studenten Mondzorgkunde in een team leren de mondzorg voor een kleine groep patiënten zoveel mogelijk zelf te organiseren.

Studenten leren verder dat de mondzorg zich niet beperkt tot de zorg voor de individuele patiënt, maar ook de zorg voor risicogroepen omvat. In de onderwijseenheid *Mondzorg voor groepen in de maatschappij* in jaar drie leren studenten een analyse maken van een doelgroep waarbij zich

problemen op het gebied van de mondgezondheid voordoet. Het ontwerpen van interventies om de mondgezondheid van deze groep te verbeteren komt hierin ook aan bod.

Via gastcolleges van docenten van andere (para)medische opleidingen leren studenten wat het betekent om samen te werken met (zorg)professionals van buiten de beroepskolom, zoals fysiotherapeuten, verpleegkundigen en logopedisten. Met de komst van de zogenaamde “Spark Centres”, wijk-/ zorgcentra waarin het Instituut Paramedische Studies onderwijs, onderzoek en innovatie samenbrengt, ontstaan nieuwe mogelijkheden voor multi-/ interprofessioneel werken.

Onderzoekvaardigheden

Vanaf jaar twee doen studenten ervaring op met onderzoekvaardigheden. In de OWE *Evidence Based Practice* leren zij in het klinisch redeneerproces een afweging te maken tussen de wensen en voorkeuren van de patiënt, de praktijkervaring van de behandelaar en wetenschappelijke inzichten. In de OWE *Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 1* in jaar drie komen basiskennis en -vaardigheden op het gebied van onderzoek aan de orde. In de OWE *Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 2* in jaar vier voeren studenten in duo's praktijkgericht onderzoek uit. Dit doen zij naar aanleiding van een vraag uit de beroepspraktijk. Onderzoek komt ook aan bod in de OWE *Visie en beroepshouding ontwikkelen*. Studenten interviewen in dit onderdeel professionals in het werkveld om advies in te winnen hoe patiënten kunnen worden gemotiveerd tot een gedragsverandering die leidt tot een structurele mondzorg. De opbrengst van vijf jaar interviews heeft geleid tot het boek *Mondzorg en beroepshouding. Adviezen aan mondhygiënist en tandartsen (2015)*, dat ook in het onderwijs wordt gebruikt. Studenten participeren verder in de onderzoekslijn “Inter- of multidisciplinaire samenwerking in de (mond)zorg”, van het lectoraat “Organisatie van zorg en dienstverlening”.

Ondernemersvaardigheden

Bij het onderdeel ondernemersvaardigheden besteedt de opleiding, naast praktijkvoering, kwaliteitszorg en het opstellen van een ondernemingsplan, veel aandacht aan de ontwikkeling van een ondernemende houding. Dit begint met een ondernemerstest die de ondernemerskwaliteiten van de student inzichtelijk maakt. De opleiding leert de studenten zichzelf als mondhygiënist te “verkopen” en er te “staan” in de samenwerking met andere (zorg)professionals.

Internationalisering

Binnen en buiten het onderwijs ontwikkelen studenten een blik op diverse culturen en over de landsgrenzen heen. De opleiding besteedt in het onderwijs aandacht aan het omgaan met patiënten met diverse culturele achtergronden, met wie studenten ook in aanraking komen in de kliniek. In het curriculum is internationalisering ingebouwd in een opdracht in de OWE *Kwaliteitszorg* in jaar twee, waarbij studenten zich oriënteren op het beroep van mondhygiënist in het buitenland. Ook wordt er Engelstalige literatuur gebruikt. Studenten kunnen een buitenlandstage volgen als onderdeel van de minor. Daarnaast faciliteert de opleiding studenten om deel te nemen aan internationale congressen en symposia. Zo heeft in 2016 een groep docenten en studenten deelgenomen aan het “International Symposium on Dental Hygiene” in Basel, Zwitserland. In de toekomst wil de opleiding studentenuitwisseling mogelijk maken met Artevelde Hogeschool in Gent, België.

Studenten zijn zeer positief over de inhoud van het programma, met scores in de NSE 2016 van 94% tot 99%. Het samenwerken met studenten Tandheelkunde in de OWE *Patiëntenzorg* oogst veel waardering onder studenten. Studenten met wie het panel heeft gesproken hebben dit beaamd. Zij waarderen ook de continue aandacht voor ergonomie tijdens het klinisch onderwijs. Studenten waarderen het minoronderwijs. Echter de keuze voor minoren beperkt zich in de praktijk om roostertechnische redenen, tot de twee minoren die de opleiding zelf aanbiedt. Studenten vragen om meer mogelijkheden om minoren van buiten de opleiding te kunnen volgen. Voor studenten vanaf het cohort 2014-2015 is de minor als een blok van 30 EC in het vierde studiejaar geprogrammeerd, waardoor een ruimere minorkeuze mogelijk is.

Het panel vindt dat de opleiding een degelijk, inhoudelijk sterk en uitdagend curriculum aanbiedt. Het programma is breed en sluit aan op de laatste ontwikkelingen in het werkveld. Het curriculum getuigt van een goede blik naar buiten. Het programma kent volgens het panel een juiste vakinhoudelijke balans. Daarnaast is het prima studeerbaar. De integratie van kennis en vaardigheden is goed in het programma verankerd. Dit geldt ook voor de onderdelen *Onderzoek* en *Ondernemen*. Het panel heeft veel waardering voor de praktijkcomponent, vooral het samen leren van studenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde. Het integraal behandelteam van studenten van beide opleidingen is zeer leerzaam. De ontwikkeling van gezamenlijke masterklinieken als gesimuleerde tandartspraktijken is veelbelovend. Met de opleiding onderkent het panel de uitdaging van het verwerven van voldoende externe stageplaatsen en de kwaliteitsborging ervan. Het panel wil de vele inspanningen die de opleiding hierbij verricht graag ondersteunen.

Het panel is positief over de minoren van de opleiding. Het wil de opleiding graag stimuleren het eigen minoraanbod verder uit te breiden, bijvoorbeeld op het gebied van gedragsverandering en preventie. Daarnaast bepleit het panel meer mogelijkheden om minoren buiten de opleiding te volgen. De samenwerking met de andere opleidingen Mondzorgkunde biedt volgens het panel goede mogelijkheden om een breder minoraanbod te realiseren. Belangrijk hierbij is dat het ook roostertechnisch mogelijk is om minoren buiten de opleiding te volgen.

Vormgeving van het programma

Didactisch concept

De opleiding hanteert de volgende didactische uitgangspunten. Realistische beroepstaken zijn vanaf het begin leidend. Elke onderwijseenheid heeft een beroepstaak als rode draad. Ten tweede leert de student zijn eigen ontwikkeling te sturen. Het eerste jaar is nog sterk gestructureerd en kent gedetailleerde handleidingen en gerichte opdrachten. Voor het vervolg van de opleiding leert de student hoe hij zijn eigen leerdoelen en persoonlijk ontwikkelingsplan kan formuleren en de uitvoering daarvan moet monitoren. Ook leert hij zichzelf en andere studenten te beoordelen en feedback op te vragen. Ten derde vindt er gedurende de opleiding een verschuiving plaats van samenwerkend leren naar lerend samenwerken. In de beginfase leren studenten van en met elkaar, vooral in tutorgroepen en in duo's bij het kliniekonderwijs. In het derde jaar verschuift dit naar lerend samenwerken, waarbij de student leert om als volwaardig partner in een team te opereren en het eigen werkproces af te stemmen op dat van de andere (zorg)professional. De complexiteit neemt in de loop van de opleiding toe.

Volgens het panel gebruikt de opleiding een goede mix van werkvormen. Bij de vaardigheden gaat het om trainingen, kliniekonderwijs en stages. Voor het aanleren van mondhygiënische vaardigheden werkt de opleiding met het Skillslabmodel, dat bestaat uit de stappen Oriëntatie, Begeleid oefenen, Zelfstandig oefenen, Simulatie (cliënten)contacten en Toetsing. Voor het aanleren van preparatie en restauratieve vaardigheden hanteert de opleiding de didactiek van de opleiding Tandheelkunde: Instructiefase, Oefenfase, Toetsfase en Evaluatie. In het theorieonderwijs biedt de opleiding steeds meer vormen van blended learning aan, naast hoor- en responsiecolleges. Een nieuwe werkvorm is de zelf ontwikkelde “Small Private Online Course” (SPOC) voor het onderdeel fysiologie. Hierin worden studenten via opdrachten uitgedaagd om tijd- en plaatsonafhankelijk met de leerstof aan de slag te gaan en op elkaars uitwerkingen te reageren. De docent kan hierbij de verrichtingen van de studenten volgen en in responsiecolleges hierop verder ingaan. Studenten hebben aangegeven het competitie-element in deze werkvorm motiverend te vinden.

Begeleiding

De opleiding ziet Studieloopbaanbegeleiding (SLB) als ondersteunend bij de professionele en persoonlijke ontwikkeling van de student. Ook via SLB ontwikkelt de opleiding de zelfsturing van de student. Belangrijk hierbij zijn de individuele gesprekken met de SLB-docent, waarin het persoonlijk ontwikkelingsplan van de student centraal staat. De begeleiding wordt in de loop van de studie extensiever. In de propedeuse vindt er elke periode een individueel gesprek plaats en een groepsbijeenkomst. In deze bijeenkomsten gaat het over zaken als de Studiegids, de OER, toetsing, reflectiemethoden en het opstellen van leerdoelen. In de hoofdfase heeft elke student in ieder geval een individueel gesprek met zijn SLB-docent. Studenten krijgen een SLB-docent uit het team dat het onderwijs in de betreffende fase verzorgt. Hierdoor kan de SLB-docent snel inspelen op vragen van de student omdat de SLB-docent direct contact heeft met de docenten van deze fase.

De opleiding monitort actief de studievoortgang van de studenten. De portefeuillehouders SLB/in-, door- en uitstroom monitoren elke drie maanden de studievoortgang van de studenten in de betreffende fase. Bij gesignaleerde stagnatie wordt de betrokken SLB-docent hierop geattendeerd, zodat deze tijdig actie kan ondernemen. In de begeleiding van individuele studenten zoekt de opleiding altijd naar maatwerk. De SLB-docenten en portefeuillehouders vormen een hecht team en hebben iedere student in beeld. Volgens het panel is de studiebegeleiding goed geregeld. Studenten onderschrijven dit en wijzen in dit verband ook op de korte lijnen binnen de opleiding. De NSE score voor begeleiding was in 2016 97%.

Instroom en leerroutes

De opleiding kent voor alle 70 plaatsen die jaarlijks beschikbaar zijn een selectie. Deze vindt plaats op basis van aantoonbare kennis van scheikunde en biologie op havoniveau, de uitkomsten van een schriftelijke toets en een motivatiegesprek met een docent en een student.

Er zijn beperkte mogelijkheden om binnen het programma te versnellen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan het Honoursprogramma (22,5 EC) of het excellentieprogramma *Ondernemendheid en Leiderschap* (7,5 EC) van het Instituut Paramedische Studies. De deelname hieraan vanuit de opleiding Mondzorgkunde is nog beperkt.

Docenten

Het panel heeft het docententeam van de opleiding leren kennen als deskundig, betrokken, hardwerkend, enthousiast en ambitieus. Docenten zijn trots op hun opleiding en straalden dit tijdens de gesprekken met het panel ook uit. Het team bestrijkt het hele deskundigheidsgebied van de mondhygiënist. Daarnaast heeft de opleiding docenten in huis voor de vakken communicatie, onderwijskunde, ethiek, psychologie, begeleidingskunde en onderzoek. Docenten hebben een sterke binding met het werkveld door relevante recente werkervaring, een eigen praktijk, stagebegeleiding, het begeleiden van praktijkgericht onderzoek en overige contacten in het werkveld. Van de docenten heeft 68% een mastergraad en drie docenten zijn gepromoveerd (8%). Vrijwel alle docenten hebben een didactische opleiding gevolgd of volgen deze. De opleiding kent een relatief groot aantal docenten met een kleine aanstelling ($\leq 0,4$ fte). Dit betreft veelal docenten die ook werkzaam zijn in een praktijk.

De opleiding besteedt veel aandacht aan de scholing van docenten, op vakinhoudelijk en pedagogisch-didactisch gebied. Nieuwe docenten krijgen een introductie in het programma, kliniekonderwijs en toetsbeleid. Indien nodig volgen zij zo snel mogelijk de didactische scholing. Van de 43 docenten zijn inmiddels 23 docenten BKE-gekwalificeerd. Tenminste vier docenten starten op korte termijn met de SKE-scholing. Ten tijde van de visitatie volgden vier docenten een masteropleiding. Een aantal docenten heeft de masteropleiding Hoger Gezondheidszorg Onderwijs (HGZO) gevolgd, wat heeft bijgedragen aan de verdere verbetering en doorontwikkeling van het onderwijs. Een docent heeft de master Leren & Innoveren afgerond en brengt daarmee expertise in op het gebied van onderwijstechnologie. Docenten houden ontwikkelingen op het vakgebied bij door werkveldcontacten, het bijhouden van vakliteratuur en deelname aan congressen en symposia.

Diverse docenten zijn betrokken bij onderzoek door het geven van onderwijs in onderzoekvaardigheden en het begeleiden van praktijkgericht onderzoek in de OWE *Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 1 en 2*. Daarnaast zijn enkele docenten betrokken bij het onderzoek in verschillende onderzoekslijnen, onder andere van het lectoraat “Organisatie van zorg en dienstverlening”.

Studenten oordelen positief over hun docenten, met een score van 93% in de NSE van 2016. De studenten met wie het panel sprak, waren vooral positief over de betrokkenheid, toegankelijkheid en praktijkervaring van docenten.

Voorzieningen

De huisvesting van de opleiding is volgens het panel uitstekend. De opleiding is gehuisvest in het recent gerenoveerde gebouw van de opleiding Tandheelkunde van het Radboudumc. Het panel heeft met eigen ogen de vernieuwde, goed geoutilleerde klinieken kunnen bewonderen. De informatievoorziening aan studenten verloopt via de digitale leeromgeving Scholar, e-mail, de Studiegids en veelal ook via het persoonlijke, dagelijkse contact met docenten. De opleiding heeft een werkgroep geformeerd van studenten, docenten, ondersteuners en communicatiespecialisten om de communicatie verder te verbeteren. Studenten tonen zich tevreden over de informatievoorziening, met een NSE-score van 87% in 2016. Studenten waren

minder tevreden over de roosters, met een NSE-score van 59% in 2015. Dit heeft geleid tot verbetermaatregelen, waardoor studenten nu in alle onderwijsfasen worden betrokken bij het conceptrooster. De NSE-score voor de studieroosters was in 2016 aanzienlijk hoger: 81%.

Conclusie

Het panel concludeert dat het programma, het personeel en de voorzieningen van de opleiding het voor de studenten goed mogelijk maken om de beoogde eindkwalificaties te realiseren. De opleiding heeft volgens het panel een deugdelijk en uitdagend curriculum ontworpen op basis van de beoogde competenties. Het programma is sterk praktijkgericht met patiëntenzorg als de rode draad. Het samen leren met studenten Tandheelkunde vindt het panel zeer waardevol. De ontwikkeling van masterklinieken in dit verband juicht het panel van harte toe. De integratie van kennis en vaardigheden is goed in het curriculum verankerd. De verwerving en kwaliteitsborging van externe stageplaatsen is een uitdaging. De opleiding onderkent dit en verricht volgens het panel veel inspanningen op dit vlak. Het panel oordeelt positief over de onderdelen onderzoek en ondernemen in het curriculum. Met de studenten pleit het panel voor uitbreiding van het minoraanbod. Daarnaast pleit het panel voor meer roostertechnische mogelijkheden om minoren elders te volgen.

Het didactisch concept van de opleiding oogst waardering van het panel. Dit geldt eveneens voor de begeleiding. De opleiding heeft de monitoring van de studievoortgang van studenten goed geregeld. Studenten oordelen positief over de studiebegeleiding en zijn vooral ingenomen met de korte lijnen binnen de opleiding.

Het docententeam van de opleiding is volgens het panel deskundig, gedreven, enthousiast, zeer betrokken en heeft een goede binding met de praktijk.

De voorzieningen van de opleiding zijn volgens het panel uitstekend. Het is zeer waardevol dat de opleiding is gehuisvest in het vernieuwde gebouw van de opleiding Tandheelkunde van het Radboudumc. Dit biedt een goede garantie voor het samen leren van studenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde. De gerenoveerde klinieken zijn “state of the art” en voldoen ruimschoots aan alle wettelijke eisen.

Op basis van evaluatie-uitkomsten en signalen heeft de opleiding maatregelen getroffen om de informatievoorziening en de roosters te verbeteren. Hierbij betreft de opleiding studenten actief.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Toetsing

<i>De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.</i>
--

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van toetsing. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Toetsbeleid

Het toetsbeleid van de opleiding is vastgelegd in de *Toetshandleiding Mondzorgkunde, Toetsbeleid voor studenten en docenten 2016 – 2017*, dat stoelt op het *Toetsbeleid IPS 2012 – 2016*. Toetsen zijn volgens de opleiding niet alleen kwalificerend, maar ook ontwikkelingsgericht. De toetsen geven studenten feedback op wat ze beheersen en wat ze nog kunnen verbeteren, waarmee de toetsen in belangrijke mate bijdragen aan het leerproces.

Uitvoering

De opleiding hanteert diverse toetsvormen. Toetsing kan bestaan uit kennistoetsen, vaardigheids- en performancetoetsen, presentaties, (reflectie)verslagen en beroepsproducten, zoals een behandelplan. Met de variatie in toetsvormen wil de opleiding niet alleen aansluiten bij de verschillende leerdoelen, maar ook bij de verschillende leerstijlen van studenten. De opleiding zet ook nieuwe digitale toetsvormen in, zoals de nieuwe kennistoets “diagnosticeren” in de propedeuse. Naast individuele beoordelingen kunnen beoordelingen van groepsproducten deel uit maken van een tentamen. Een tentamen bevat echter altijd een individuele beoordeling. Op enkele uitzonderingen na, kennen alle toetsen een herkansingmogelijkheid in hetzelfde studiejaar.

De opleiding wil haar studenten goed en tijdig informeren over de toetsing. In de Studiegids kunnen studenten voor ieder tentamen zien in welke vorm het wordt afgenomen, hoe het wordt beoordeeld (cijfer of voldaan/niet voldaan), wat de cesuur is en het minimaal te behalen resultaat. Op de digitale leeromgeving kunnen studenten de toetsroosters raadplegen en vinden ze informatie over de te bestuderen stof, voorbeeldvragen en de toetshandleiding. In de introductiecolleges SLB voor eerste en tweedejaars krijgen studenten uitleg over waar de toetsinformatie is te vinden. Na elke toetsgelegenheid is er inzage mogelijk. Deze opzet heeft ertoe bijgedragen dat de studenttevredenheid over toetsing en beoordeling is gestegen van 79% inde NSE van 2013 tot 94% in 2016. Studenten oordelen vooral positief over de duidelijkheid van de beoordelingscriteria, de aansluiting van de toetsen op de lesinhoud en de kwaliteit van de kennistoetsing.

Borging

De volgende middelen zet de opleiding in om de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te borgen. Bij vaardigheidstoetsen en toetsen van complex gedrag volstaat volgens de opleiding niet alleen een beoordelingsformulier. De opleiding organiseert daarom kalibratiesessies met examinatoren waarin zij een prestatie of product eerst onafhankelijk van elkaar beoordelen en daarna door gesprek tot een gezamenlijke beoordeling komen. Docenten maken kennistoetsen volgens het vier-ogenprincipe. Nieuw ontwikkelde toetsen worden vooraf gescreend door de voorzitter van de toetscommissie. De opleiding betreft externe examinatoren bij de toetsing in de afstudeerfase. De vier opleidingen Mondzorgkunde zetten elkaars examinatoren in bij het

beoordelen van de afstudeerwerken. Daarnaast vindt er twee keer per jaar uitwisseling plaats over het toetsbeleid en uitwisseling van toetsen. Het panel constateert dat het principe van “vreemde ogen dwingen” voldoende is verankerd in het toetssysteem van de opleiding en in de praktijk ook goed werkt. Dat nieuwe toetsen eerst worden voorgelegd aan een toetsdeskundige (voorzitter toetscommissie) vindt het panel zeer waardevol.

De rollen, taken en verantwoordelijkheden van betrokkenen bij de toetsing zijn voor hen helder, zo heeft het panel mogen constateren. De examencommissie is verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van de toetsing. Deze commissie functioneert voor het gehele Instituut Paramedische Studies (IPS) en bestaat uit vertegenwoordigers van alle opleidingen van IPS. De examencommissie heeft een aantal taken gemandateerd aan de toetscommissie. Deze commissie, die bestaat uit de portefeuillehouders toetsing, monitort de volledige cyclus van de toetsing, en monitort de examinatoren. Andere taken van de toetscommissie zijn de uitwerking van het IPS toetsbeleid voor de opleiding; het vaststellen van het toetsprogramma; het samenstellen van de toetshandleidingen; het vaststellen van specificatietabellen en toetsmatrijzen en het vaststellen van aangewezen toetsen, beoordelingsformulieren en antwoordmodellen. De toetscommissie speelt een belangrijke rol bij het creëren van draagvlak voor de kwaliteit van toetsing. Het panel constateert dat de examencommissie en toetscommissie hun werk zorgvuldig doen.

Ten behoeve van de verdere kwaliteitsverbetering van de toetsing en beoordeling zet de opleiding actief in op de vergroting van de deskundigheid op het gebied van toetsing. Ten tijde van de visitatie waren 23 docenten BKE-gekwalificeerd. De opleiding wil dit aantal in de nabije toekomst verhogen. Enkele docenten gaan het SKE-traject volgen. De opleiding heeft ook een compacte variant van toetsscholing aangeboden aan gastdocenten, gericht op kennistoetsen.

De beoordeling van de externe stages wordt door de opleiding gedaan. Voor de toetsing van de stages in hoofdfase 1 en 2 maken de studenten (beroeps)producten, die door docenten van de opleiding worden beoordeeld. Tijdens de stage extern prepareren/restaureren in jaar 4 beoordelen de stagebegeleiders de op de stageplaats vervaardigde preparaties/restauraties als voldaan/niet voldaan aan de hand van een door de opleiding aangeleverd beoordelingsformulier. Deze formulieren zijn onderdeel van het afstudeerdossier. Het eindcijfer voor de preparaties/restauraties wordt bepaald op basis van de preparaties/restauraties die op de opleiding zijn vervaardigd en beoordeeld. In alle stages vinden tevens begeleidingsgesprekken plaats tussen student en stagebegeleider, waarbij de stagebegeleider een oordeel geeft over het algehele functioneren van de student op de stageplaats. De rapportages van deze begeleidingsgesprekken moeten aanwezig zijn om de beoordeling op de hierboven genoemde (beroeps)producten te kunnen krijgen.

De opleiding is gestart met het scholen van stagebegeleiders extern prepareren/restaureren door hen op de opleiding uit te nodigen en mee te laten draaien in het teamconcept. Ook de andere stagebegeleiders kunnen hiervan gebruik maken. Daarnaast organiseert de opleiding al jaren bijeenkomsten voor externe stagebegeleiders waarin diverse thema's worden besproken. Het panel waardeert deze initiatieven en doet de aanbeveling de scholing van externe stagebegeleiders uit te breiden.

Het panel heeft een representatieve selectie van toetsen met bijbehorende beoordelingen ingezien en constateert dat deze van goede kwaliteit zijn. Enkele reflectieverslagen zouden wat meer van daadwerkelijke reflectie mogen getuigen. De beoordelingsformulieren kunnen volgens het panel in sommige gevallen aan duidelijkheid en inzichtelijkheid winnen. Uit de gesprekken met studenten en docenten blijkt dat er uitgebreide mondelinge feedback wordt gegeven, maar dat dit niet altijd goed schriftelijk wordt vastgelegd in de beoordelingsformulieren. Het panel pleit ervoor om dit wel systematisch te doen. In enkele werkstukken, presentaties en reflectieverslagen vond het panel dat de kwaliteit van het professionele taalgebruik soms wat te wensen overliet.

Conclusie

Het panel concludeert dat de opleiding een gedegen toetsbouwwerk heeft gecreëerd. De toetsen zijn van goede kwaliteit en sluiten goed aan bij de leerdoelen. De beoordeling is navolgbaar en correct. Studenten oordelen positief over de toetsing en beoordeling. Het panel vraagt aandacht voor de uitvoering van het toetsbeleid. De beoordelingsformulieren kunnen in sommige gevallen aan duidelijkheid en inzichtelijkheid winnen. De mondelinge feedback wordt niet altijd goed schriftelijk vastgelegd in de beoordelingsformulieren. Het panel wil aandacht vragen voor het professionele taalgebruik in verslagen en werkstukken. De taken en verantwoordelijkheden van de actoren die bij de toetsing zijn betrokken, zijn helder en correct verdeeld. De borging van de toetsing is goed. De examencommissie en toetscommissie functioneren in de dagelijkse praktijk goed. De opleiding besteedt veel aandacht aan de scholing van docenten op het gebied van toetsing en beoordeling. Het panel wil de opleiding aanbevelen de externe stagebegeleiders meer bij deze scholing te betrekken. Toetsing en beoordeling vormen voorts een vast onderdeel van de kwaliteitszorgcyclus van de opleiding.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties

<i>De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.</i>

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van het gerealiseerde niveau. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Afstudeerprogramma

Met het afstudeerdossier worden alle eindkwalificaties individueel getoetst. Het afstuderen bestaat uit twee onderdelen: het tentamen *Patiëntenzorg 4* en het tentamen *Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 2*.

Met het tentamen *Patiëntenzorg 4* worden de volgende competenties op eindniveau getoetst: *diagnosticeren, interveniëren werken aan kwaliteit, ondernemen, bijdragen aan organisatieprocessen, coachen en begeleiden en bevorderen eigen deskundigheid*. Als voorbereiding hierop werkt de student Mondzorgkunde het hele afstudeerjaar een dag in de week samen met een zesdejaars student Tandheelkunde, waarbij ze gezamenlijk de verantwoordelijkheid hebben voor een patiëntenbestand. Het tentamen bestaat uit de volgende onderdelen. De professionele houding wordt beoordeeld in de samenwerking en de drie behandelplannen die gezamenlijk zijn opgesteld, uitgevoerd en gepresenteerd. Voorts voert de Mondzorgkunde student voor de afstudeerpatiënt enige maanden na behandeling een herbeoordeling uit en reflecteert in een integrale toets op de gemaakte keuzes en afwegingen bij de behandeling. Tenslotte moet de student aantonen minimaal 50 vlakken te hebben geprepareerd en gerestaureerd. Als deze deeltentamens zijn behaald, mag de student opgaan voor een eindgesprek met twee examinatoren, onder wie een externe examiner. In dit gesprek toetsen de examinatoren de bekwaamheid van de student waar het gaat om interprofessionele samenwerking en of de student beroepstaken met elkaar in verband kan brengen.

In het tentamen *Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 2* toetst de opleiding de volgende competenties op eindniveau: *innoveren, bijdragen aan organisatieprocessen en bevorderen eigen deskundigheid*. Studenten voeren in tweetallen een praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek uit, schrijven hierover een gezamenlijk onderzoeksverslag, dat ze ook gezamenlijk presenteren, maar individueel verdedigen. Deze onderdelen worden beoordeeld door een panel van examinatoren, onder wie een externe examiner. Voorwaarde voor het verkrijgen van een beoordeling van het onderzoeksverslag en het mogen presenteren/verdedigen, is dat de onderzoeksbegeleider de individuele bijdrage van de student aan de onderzoeksgroep als voldoende heeft beoordeeld. Voor het onderzoeksverslag krijgen de studenten een groeps cijfer; voor de verdediging een individueel cijfer.

Borging toetsing eindniveau

De opleiding borgt de kwaliteit van de toetsing op eindniveau op verschillende manieren. Bij de beoordelingen van de afstudeeronderdelen zijn steeds externe examinatoren betrokken. Deze externe examinatoren moeten voldoen aan een master-eis voor het beoordelen van onderzoek en moeten beschikken over voldoende vakinhoudelijke kennis en toetsdeskundigheid. De opleiding organiseert jaarlijks scholing voor interne en externe examinatoren. In de beoordelingsprocedure is opgenomen dat de examinatoren eerst onafhankelijk van elkaar een

beoordeling geven om daarna met elkaar tot een eindoordeel te komen. De beoordelingsprocedures en -criteria worden jaarlijks geëvalueerd. De externe toezichthouders van de opleiding zijn aanwezig bij een steekproef van de eindgesprekken over patiëntenzorg en de individuele verdediging van het onderzoek. Ook de examencommissie doet periodiek steekproeven van de toetsen op het eindniveau. Tenslotte wisselen examinatoren van de vier opleidingen Mondzorgkunde ervaringen uit met het beoordelen van afstudeeronderzoek.

Het panel heeft waardering voor de opzet van de afstudeerfase en de bijbehorende beoordelingssystematiek. Wat betreft de behandelplannen van het onderdeel Patiëntenzorg 4 kan het niveau ervan volgens het panel in sommige gevallen wat duidelijker worden gemarkeerd. Dit geldt ook voor wat het aandeel hierin is van de afzonderlijke studenten Mondzorgkunde en Tandheelkunde. In de reflectie kan dieper op het eigenlijke leerproces worden ingegaan. Wat betreft het praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek heeft de opleiding volgens het panel voldoende garanties ingebouwd voor individuele beoordeling bij dit groepswork door de bijdrage van elke student aan de onderzoeksgroep en de verdediging individueel te beoordelen. Het panel geeft de opleiding in overweging om hierbij een stap verder te gaan door dit onderzoek geheel individueel te laten uitvoeren. Het panel oordeelt positief over de borging van de toetsing van het eindniveau. De begeleiding van studenten in de afstudeerfase is volgens het panel adequaat.

Niveau afstudeeronderzoek

Het panel heeft een selectie van 15 afstudeeronderzoeken met bijbehorende beoordelingsformulieren bestudeerd. Deze voldoen volgens het panel goed aan het hbo-niveau. De beoordelingen van het panel kwamen unaniem overeen met die van de examinatoren. De onderwerpkeuze is relevant voor het beroepenveld. Aandachtspunt is het professioneel taalgebruik van studenten, zie ook *Standaard 3 Toetsing*. De beoordeling is duidelijk en navolgbaar.

Functioneren van afgestudeerden in het werkveld

De opleiding onderhoudt actief contact met alumni. Uit de gesprekken van het panel met alumni blijkt dat zij positief zijn over de opleiding. Zij geven aan dat de opleiding een goede voorbereiding is op de praktijk en dat hun huidige functie goed op de opleiding aansluit. Nagenoeg alle afgestudeerden vinden een baan als mondhygiënist. De uitkomsten van recent alumni-onderzoek laten zien dat de meeste afgestudeerden werkzaam zijn in een algemene tandheelkundige praktijk. Daarnaast vinden afgestudeerden hun weg naar onder andere de parodontologiepraktijk, jeugdtandverzorging, ouderenzorg en ziekenhuizen. Vertegenwoordigers uit het werkveld zijn positief over hoe afgestudeerden van de opleiding functioneren in de praktijk en spreken daarbij ook hun waardering uit over de communicatieve vaardigheden van de afgestudeerden, hun nieuwsgierigheid en hun vermogen om aanwijzingen goed op te pakken.

Conclusie

Volgens het panel toont de opleiding goed aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd. De opzet en inhoud van het afstudeerprogramma bieden daartoe goede garanties. Het tentamen *Patiëntenzorg 4* als één van de twee onderdelen van het afstudeerprogramma, oogst waardering van het panel. Het panel is eveneens positief over het niveau van de afstudeeronderzoeken, *Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 2*. Dit geldt ook voor onderwerpkeuze. Hoewel studenten hierbij individueel worden beoordeeld op hun bijdrage aan

het groepswork bij dit onderzoek en de verdediging, geeft het panel de opleiding in overweging deze onderzoeken geheel individueel te laten uitvoeren. De beoordeling van de afstudeeronderzoeken is duidelijk en navolgbaar. Afgestudeerden geven volgens het panel blijk van het gewenste bachelorniveau. Zij vinden goed emplooi in het werkveld, veelal in de algemene tandheelkundige praktijk. Het werkveld is positief over het functioneren van de afgestudeerden. De opleiding bewaakt het eindniveau actief, waarbij zij nadrukkelijk het werkveld inzet door bijvoorbeeld externe deskundigen te betrekken bij de beoordeling van afstudeeropdrachten.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Goed
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Goed
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Goed
<i>Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Goed

Weging en conclusie

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een 'onvoldoende' bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als goed worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als excellent worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

De opleiding Mondzorgkunde van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen is een gedegen, innovatieve opleiding die studenten prima voorbereidt op de beroepspraktijk. De eindkwalificaties van de opleiding zijn actueel en goed afgestemd met het werkveld. De opleiding vervult nationaal en internationaal een voortrekkersrol in de verdere ontwikkeling van het beroep van mondhygiënist. Die voortrekkersrol geldt ook voor de vertaling van nieuwe ontwikkelingen in het werkveld naar de eindcompetenties. Het curriculum is degelijk en is afgestemd op de (toekomstige) ontwikkelingen binnen de mondzorg/gezondheidszorg. Het kent een intensieve praktijkcomponent waarin studenten Mondzorgkunde voor een belangrijk deel samen leren met studenten Tandheelkunde van de Radboud Universiteit. De toetsing staat garant voor het eindniveau dat de student moet bereiken. De faciliteiten van de opleiding zijn uitstekend.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande bacheloropleiding Mondzorgkunde van de HAN als **goed**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Standaard 1

- Pas samen met de andere opleidingen Mondzorgkunde het huidige landelijke beroepsprofiel, dat nog dateert uit 2007, op korte termijn aan.

Standaard 2

- Breid het eigen minoraanbod verder uit, bijvoorbeeld op het gebied van gedragsverandering en preventie. Creëer meer mogelijkheden voor studenten om minoren buiten de opleiding te volgen.

Bijlagen

Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding

Majorcompetenties opleiding Mondzorgkunde Nijmegen

1a Diagnosticeren

De mondhygiënist achterhaalt de zorgvraag van de patiënt en neemt een medische en mondhygiënische anamnese af. Ook achterhaalt de mondhygiënist de behandelhistorie van de patiënt en evt. randvoorwaarden of belemmerende factoren voor de behandeling. Op basis van waarneming in de mond en evt. nader onderzoek wordt een patiëntkarakterisering opgesteld. Na weging van de geconstateerde problemen stelt de mondhygiënist een lijst met relevante problemen op, naar prioriteit gerangschikt. Per relevant probleem worden de verschillende behandelopties beschreven, met voor- en nadelen inclusief een begroting. De mondhygiënist bespreekt het conceptbehandelplan met de patiënt die uiteindelijk de keuze maakt uit de voorgelegde opties (informed consent). Als de keuze van de patiënt duidelijk is, stelt de mondhygiënist een definitief behandelplan op. Afhankelijk van de complexiteit van de mondzorgproblematiek, wordt het behandelplan door verschillende mondzorgprofessionals in gezamenlijkheid opgesteld. De mondhygiënist spoort tevens gezondheidsproblemen en risicofactoren op door screening en analyse van risicogroepen.

Rol: Diagnosticus / adviseur

Domeincompetentie: Diagnosticeren

1b Intervenieren

De mondhygiënist voert het definitieve behandelplan uit. Het gaat daarbij om het verlenen van primaire, secundaire en tertiaire preventieve zorg en de evaluatie van zorg en behandeling. Afhankelijk van de complexiteit van de mondzorgproblematiek, worden onderdelen van dit plan door verschillende mondzorgprofessionals uitgevoerd. Op basis van analyse van het probleem en de doelgroep ontwerpt de mondhygiënist een interventie die (in)direct bijdraagt aan de mondgezondheid van de doelgroep. Ook geeft de mondhygiënist preventieve voorlichting aan specifieke doelgroepen.

Rol: Behandelaar

Domeincompetenties: Behandelen, Begeleiden, Voorlichten, Adviseren

2 Werken aan kwaliteit

De mondhygiënist levert een bijdrage aan het kwaliteitsbeleid van de organisatie om de kwaliteit van de dienstverlening te verantwoorden, borgen en verbeteren.

Rol: Regisseur

Domeincompetentie: Werken aan kwaliteit

3 Innoveren

De mondhygiënist gebruikt bij de beroepsuitoefening actuele, internationale wetenschappelijke inzichten die hij vertaalt naar het beroepsmatig handelen. De mondhygiënist voert praktijkgericht

wetenschappelijk onderzoek uit binnen het domein van de mondzorg en levert daarmee een bijdrage aan de beroepsontwikkeling / maatschappelijke ontwikkelingen. Rol: Innovator / ontwikkelaar Domeincompetentie: Kennisontwikkeling en professionalisering
4 Ondernemen De mondhygiënist is bekwaam in praktijkvoering en ondernemerschap. De mondhygiënist signaleert kansen, waaronder technologische mogelijkheden, en zet deze om in verbeterings- of vernieuwingsacties, met als doel het bestaansrecht van de organisatie te waarborgen. Rol: Ondernemer / manager Domeincompetentie: Ondernemen
5a Bijdragen aan organisatieprocessen De mondhygiënist levert een bijdrage aan de samenwerking binnen het team / de organisatie, op basis van gelijkwaardig partnerschap en neemt daarbij verantwoordelijkheid voor het eigen deskundigheidsgebied Rol: Medewerker / coördinator Domeincompetentie: Samenwerken in professionele relaties
5b Begeleiden en coachen De mondhygiënist begeleidt en coacht (internationale) stagiairs, collega's en andere beroepsbeoefenaren in leerprocessen, zodat zij op professionele wijze bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van de organisatie. Rol: Coach Domeincompetentie: Samenwerken in professionele relaties
6 Bevorderen eigen deskundigheid De mondhygiënist ontwikkelt continu de eigen professionele deskundigheid en de eigen professionele visie en beroepshouding, zodat hij als professional voldoet aan de geldende maatschappelijke normen. Rol: Beroepsbeoefenaar Domeincompetentie: Persoonlijke ontwikkeling

Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma

Onderwijsprogramma 2016-2017 per periode

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
H3	Ondernemen en kwaliteit (7,5)			
	Patiëntenzorg 4 (met Integrale Toets 3) (22,5)			
	Minor deel 2 (15)			
	Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 2 (15)			
H2	Mondzorg bij groepen in de maatschappij (5)		Minor deel 1(15)	
	Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 1 (7,5)			
	Patiëntenzorg parodontologie (10)			
			Ouderen en de mond (5)	
	Patiëntenzorg 3 (met Integrale Toets 2) (12,5)			
Ondernemingsplan (5)				
H1	Patiëntenzorg 2a (12,5)		Patiëntenzorg 2b (10)	
	Prekliniek prepareren en restaureren (7,5)			Het kind, de puber en de adolescent (12,5)
	Medische en orale aandoeningen (7,5)			
	Kwaliteitszorg (5)		EBP (5)	
P	Waarnemen in de mond 1 (7,5)		Patiëntenzorg 1 (met Integrale toets 1) (15)	
	Medisch-biologische basisvakken 1 (5)		Medisch-biologische basisvakken 3 (5)	
	Medisch-biologische basisvakken 2 (5)		Cariologie (5)	
	Klinische basisvakken (7,5)			
	Oriëntatie praktijkvoering (5)			
Visie en beroepshouding ontwikkelen (5)				

Onderwijsaanbod 2016 - 2017 naar beroepstaken, competenties en niveau

Niveau	Werken met en voor cliënten (BT1)					Werken in en voor een organisatie (BT2)	Werken aan professionalisering(BT3)	
N3	Minor Jeugd en mondzorg (M_MZK-01)/ Minor Mondzorg bij volwassenen in specifieke zorggroepen (M_MZK-02) (Competentie 1a, 1b, 2, 3, 5a, (5b), 6 of Minor naar keuze (verdiepend, verbredend, vrije minor) 30 stp							
N3	Patiëntenzorg 4 (80069) Stage Competentie 1a, 1b, 4, 5a, 5b, 6 22,5 stp					Ondernemen en kwaliteit (80067) Competentie 2, 4 7,5 stp	Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 2 (80068) Competentie 2, 3, 5a, 6 15 stp	
N2	Patiëntenzorg parodontologie (80090) Stage Competentie 1a, 1b, 6 10 stp		Ouderen en de mond (80100) Stage Competentie 1a, 1b, 6 5 stp		Patiëntenzorg 3 (80073/1) Competentie 1a, 1b, 5a, 6 12,5 stp	Mondzorg bij groepen in de maatschappij (80055/2) Competentie 1a, 1b, 5b, 6 5 stp	Ondernemingsplan (80056/1) Competentie 4, 6 7,5 stp	Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 1 (80699) Competentie 3, 6 7,5 stp
N2	Patiënten-zorg 2a (PZ2a) Comp. 1a, 1b, 6 12,5 stp	Patiënten-zorg 2b (PZ2b) Comp. 1a, 1b, 6 10 stp	Medische en orale aandoeningen (MOA) Comp. 1a, 1b 7,5 stp	EBP (EBP) Comp. 1a, 6 5 stp	Prekliniek prepareren en restaureren (PPR) Competentie 1a, 1b 7,5 stp	Het kind, de puber en de adolescent (KPA) Stage Competentie 1a, 1b, 6 12,5 stp		Kwaliteitszorg (KZ) Competentie 2 5 stp
N1	Waarnemen in de mond (WM) Competentie 1a, 1b (7,5 stp) Medisch biologische basisvakken 1 (MB1) Competentie 1a (5 stp) Medisch biologische basisvakken 2 (MB 2) Competentie 1a (5 stp) Klinische basisvakken (KB) Competentie 1a, 1b (7,5 stp)				Pat.zorg 1 (PZ1) Comp.1a, 1b, 6 15 stp	Medisch biologische basisvakken 3 (MB3) Comp. 1a (5 stp) Cariologie (CAR) Comp. 1a, 1b (5 stp)	Oriëntatie praktijkvoering (OP) Competentie 4, 5a, 6 5 stp	Visie en beroepshouding ontwikkelen (VB) Competentie 6 5 stp

Bijlage 3 Rendementen

Kwantitatieve gegevens over de opleiding						
Rendementen	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Uitval eerste jaar	29,6%	52,5%	38,2%	23,2%	17,2%	14,8%
Uitval bachelor	8,0%	14,3%	8,8%			
Rendement	72,2%	90,0%	78,6%			
Docentkwaliteit	Aandeel docenten met een mastergraad: 68% Aandeel docenten met een PhD: 8%					
Gerealiseerde docent-student ratio	Gemiddeld: 1:14					
Contacturen		Prop	Hf1	Hf2 excl. minor	Hf3 excl. minor	
	Voltijd	15.5	16.5	11.9	11.8	

Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor

Naam	Korte functiebeschrijving van de panelleden
Mevrouw dr. H.A.P. Wolfhagen	Mevrouw Wolfhagen is universitair hoofddocent aan Faculty of Health, Medicine and Life Sciences (FHML) van Universiteit Maastricht
Mevrouw dr. K. Jerković-Ćosić	Mevrouw Jerkovic is hogeschool hoofddocent bij de opleiding Mondzorgkunde aan Hogeschool Utrecht en lector Innovatie in de preventieve zorg aan Hogeschool Utrecht
Mevrouw C. Jongbloed-Zoet	Mevrouw Jongbloed is consultant bij Oral Health Strategies; projectmanager bij EDHF en vicevoorzitter bij IFDH.
Mevrouw drs. D.M. Voet	Mevrouw Voet is werkzaam als tandarts algemeen practicus, in eigen praktijk en als waarnemend tandarts; ook is zij al ruim 5 jaar als docent verbonden aan de opleiding tandheelkunde aan het UMCG te Groningen.
Mevrouw H. Westra	4 ^e jaars student mondzorg Hanzehogeschool
Mevrouw drs. G.M. Klerks	Mevrouw Klerks is ingezet als NQA auditor

Bijlage 5 Bezoekprogramma

Bezoekprogramma opleiding Mondzorgkunde Donderdag 19 januari 2017

Tijdstip	Thema	Deelnemers
09.00-09.30	Welkom	Judith Smit, MMO (Instituutsdirecteur Instituut Paramedische Studies) Agnes van Boxtel, Mondhygiënist Bc / HGZO (Hoofd opl. MZK) Dr. Marianne Roes (pf toetsing en kwaliteitszorg) Sabrina Bloemen, Mondhygiënist Bc / HGZO (pf theorie en kwaliteitszorg)
09.30-10.00	Spreekuur en rondleiding ³	
10.00-11.30	Materiaal bestudering en voorbereiding	Panel
11.30-12.45	Gesprek curriculum	<u>Studenten:</u> Anniek Bruil (Prop) (MBO TA) Yvette van het Ende (Prop) (MBO TA) Jip Geurts (H1) (HAVO) Malou Willems (H2) (HAVO) Elsje Demmers (H3) (HAVO) <u>Docenten:</u> Joes van de Wiel, Mondhygiënist Bc (Prop) Hilde Cuppen, Mondhygiënist Bc, HBO Opleidingskunde, MEd (Prop) Dorien Freriks, Mondhygiënist 2-jarig HBO (H1) Karin Pietzka, Mondhygiënist Bc (H2-H3) Henriette Mennen, Mondhygiënist Bc, MSc (H2-H3) Dr. Wil van der Sanden (THK-docent)
12.45-13.30	Overleg en lunch	Panel
13.30-14.30	Gesprek afstuderen/eindniveau	Marie-Hélène Kurstjens, Mondhygiënist Bc, MSc (Examinator PWO2) drs. Vanessa Hollaar, Mondhygiënist Bc (Examinator PWO2) Katja Hessling, Mondhygiënist Bc, MEd (Examinator Patiëntenzorg 4) Ingrid Schinkel, Mondhygiënist Bc (Examinator Patiëntenzorg 4) Celine Sandmann, Mondhygiënist Bc (Alumna) Gülnehal Gönen, Mondhygiënist Bc (Alumna) drs. Ronald Goldsweer (Tandarts, lid Beroepenveldcommissie) Maaiken Wilterdink (Mondhygiënist, voorzitter Beroepenveldcommissie)

14.35-14.55	Gesprek Management Mondzorgkunde en Tandheelkunde	Judith Smit, MMO (Instituutsdirecteur IPS) Agnes van Boxtel, Mondhygiënist Bc / HGZO (Hoofd opl. MZK) Drs. Rob Barnasconi (Voorzitter dagelijks bestuur THK)
14.55-15.30	Gesprek mesoteam	Agnes van Boxtel, Mondhygiënist Bc / HGZO (Hoofd opl. MZK) Dr. Marianne Roes (pf toetsing/kwaliteitszorg) Annemieke Planjé, Bc HBO-j (pf slb,in-, door- en uitstroom) Marieke Luijkx, Mondhygiënist Bc (pf kliniek en ondernemen) Drs. Vanessa Hollaar, Mondhygiënist Bc (pf onderzoek en internationalisering) Sabrina Bloemen, Mondhygiënist Bc / HGZO (pf theorie/kwaliteitszorg)
15.45-16.15	Gesprek borging	Marieke Luijkx, Mondhygiënist Bc (pf kliniek) Drs. Vanessa Hollaar, Mondhygiënist Bc (pf onderzoek) Sabrina Bloemen, Mondhygiënist Bc / HGZO (pf theorie en kwaliteitszorg) Elvan Cantürk (studentlid-opleidingscommissie) Marie-Hélène Kurstjens, Mondhygiënist Bc, MSc (voorzitter opleidingscommissie) Ria Schipper, Mondhygiënist Bc, MSc (voorzitter examencommissie IPS) Dr. Marianne Roes (pf toetsing) Katja Hessling, Mondhygiënist Bc, MEd (pf toetsing H2/H3)
16.30-17.15	Beoordelingsoverleg panel	
17.15-17.30	Laatste gesprek mesoteam en terugkoppeling bevindingen	

Bijlage 6 Bestudeerde documenten

Lijst van ter inzage gelegd materiaal:

- Kritische reflectie Mondzorgkunde, 2016
- Beroepsprofiel Mondhygiënist in Nederland (2007)
- Landelijk opleidingsprofiel Mondzorgkunde
- Opleidingsstatuut en Onderwijs- en examenregeling Instituut Paramedische Studies 2016-2017

Bronnen bij Kritische reflectie:

- Position paper Opleidingen Tandheelkunde en Mondzorgkunde (2016)
- Opleidingsprofiel Mondzorgkunde, 2016
- Studiegids Mondzorgkunde 2016/2017
- Verslagen Beroepenveldcommissie Mondzorgkunde (2014-2016)
- Professional profile and competences of dental hygienists in Europe (2016).
- EDHF survey 2016 SIG-1(2016)
- Visie praktijkgericht onderzoek Mondzorgkunde (2016).
- Schipper R. (2016). An innovative educational module: interprofessional collaboration of students of dentistry and dental hygiene. International Symposium of Dent
- Hollaar (2016). Design of a multicentre cluster randomized controlled clinical trial. The effect of the daily application of a 0.05% chlorhexidine solution on the incidence of (aspiration) pneumonia in care home residents. International Symposium of Dental Hygiene, Basel, Switzerland al Hygiene, Basel, Switzerland.
- Onderwijsaanbod naar beroepstaken, competenties en niveau
- BoKSA Mondzorgkunde (2016)
- Rubrics kliniekonderwijs hoofdfase 1 en 2
- Uitkomsten HBO-Spiegel Enquête Student als partner in het onderwijs (2016)
- Resultaten Mondzorgkunde NSE 2016
- Verslagen Opleidingscommissie Mondzorgkunde (2015 – 2016)
- Voorstel Communicatieplan interne communicatie (2016)
- Strategisch personeelsplan 2014-2018
- Dental Hygiene. National Transcript & National Diploma Supplement (2012)
- Toetshandleiding Mondzorgkunde 2016-2017
- Rapportage van het externe toezicht op de kwaliteit van toetsing en beoordeling van de opleiding Mondzorgkunde HAN bij BA-examens (2016)
- Uitkomsten HBO Spiegel Studentenquête hoofdfase 3 2015-2016
- Jaarrapportage Examencommissie IPS 2015-2016
- Rapportage onderzoek alumni Mondzorgkunde 2014-2015 (2016)

Afstudeerdossiers:

13-14 (uitloop):

- E. Corstiaensen
- S. Duran

14-15:

- E. Bahram
- E. Dommerholt
- E. Kaplan
- M. Roosmalen

- C. Sandmann

2015-2016:

- M. Beuting
- L. Bloemendaal
- G. van Gent
- G. Gönen
- S. Gwinner
- M. Ucar
- E. Watervoort
- G. Windstra

Bijlagen bij afstudeerdossiers:

- Studiegids Mondzorgkunde 2013 – 2014
- Erratum Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 2 studiejaar 2013-2014
- Studiegids Mondzorgkunde 2014-2015
- Studiegids Mondzorgkunde 2015-2016
- Studiehandleiding OWE Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 2015-2016
- Totaaloverzicht alumni 2014-2015-2016
- Leeswijzer afstudeerdossiers
- Samenstelling onderzoeksgroepen
- Toelichting gebruik Digitale inleverbak
- Schema en stappenplan beoordelingsprocedure Patiëntenzorg 4
- Schema en stappenplan beoordelingsprocedure Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 2
- Eindkwalificaties in afstudeerdossier
- Handleiding extern prepareren /restaureren 2015-2016

Onderwijs- en toetsmateriaal

Studiefase	Beroepstaak 1 Werken met en voor cliënten	Beroepstaak 2 Werken in en voor een organisatie	Beroepstaak 3 Werken aan professionalisering
Minor	OWE Jeugd en mondzorg		
	OWE Mondzorg bij volwassenen in specifieke zorggroepen		
Hoofdfase 3	OWE Patiëntenzorg 4*	OWE Ondernemen en kwaliteit	OWE Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 2 (PWO 2)*
Hoofdfase 2	OWE Patiëntenzorg 3 (incl. Jeugdigen)	OWE Ondernemingsplan	OWE Praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek 1 (PWO 1)
	OWE Mondzorg bij groepen in de maatschappij (MGM)		
	OWE Patiëntenzorg Parodontologie (inclusief Visie en beroepshouding ontwikkelen)		
Hoofdfase 1	OWE Patiëntenzorg 2a (inclusief Visie en beroepshouding ontwikkelen)	OWE Kwaliteitszorg	OWE Evidence based practice (EBP)
	OWE Het kind, de puber en de adolescent (KPA) (inclusief Visie en beroepshouding ontwikkelen)		
Propedeuse	OWE Waarnemen in de mond		
	OWE Klinische basisvakken	OWE Oriëntatie Praktijkvoering	
	OWE Cariologie		
	18 OWE's		

*Voorbeelden van gemaakt werk zijn reeds aangeboden aan de NQA

Voor bovenstaande OWE's zijn ter inzage gelegd:

- Studenthandleiding
- Tutorhandleiding/docenthandleiding (indien aanwezig)
- Stagehandleidingen (zowel voor student als externe stagebegeleider)
- Specificatietabel
- Per deeltentamen:
 - Toetsmatrijs
 - Bij een kennistoets:
 - Toets (schoon exemplaar)
 - Meerkeuzevragen:
 - Itemanalyse 1^e gelegenheid
 - Resultaten 1^e gelegenheid (cijferlijst)

Open vragen:

Voorbeelden van beoordeeld werk en
antwoordsleutel

- Bij een productbeoordeling:
 - Voorbeelden van gemaakt werk en ingevulde beoordelingsformulieren
- Gebruikte literatuur (handboek, studieboek etc.) (zie bijlage)
- Overig onderwijsmateriaal: website, e-learning
- Uitgewerkte PDCA voor 15-16

Ter inzage gelegde literatuur:

- Abraham - Inpijn, L. (2009). *Voorkoming van medische accidenten* (2e druk). Reed Business.
- Adriaansen M. en Caris J. (2011). *Elementaire sociale vaardigheden* (3^e druk). Houten: Bohn Stafleu van Loghum
- Avoort, G. van de, & Endstra, L. (201). *Professionele gebitsreiniging* (2^e druk). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Baat, C. de (2011). *Compendium mondzorg*. Prelum uitgevers.
- Beertsen, W., Quirijnen, M., Steenberghe, D. van, & Velden, U. van der (red) (2009). *Parodontologie* (1^e druk). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Brand, H.S. (2015). *Algemene Ziekteleer voor Tandartsen* (3^e druk). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Brinkman, J. (2016). *Cijfers spreken. Overtuigen met onderzoek in statistiek* (6^e druk). Groningen: Wolters-Noordhoff.
- Bruins, H. (2010). *Vademecum mondarts*. Prelum uitgevers.
- Burgt & Hekkert *Introductie in de gezondheidszorg* (9e druk). 2015 Houten: Bohn en Stafleu van Loghum
- Dekker, P e.a. (2015). *Motiveren kun je leren* (5^e druk). Amsterdam: Thoeis
- Dupont, J. (2015). *Mondzorg en beroepshouding. Adviezen aan mondhygiënist en tandartsen*. Houten: Bohn Stafleu van Loghum.

- Elvers, J.W.H. (2009) *Onderzoek kan best leuk zijn. De opzet van onderzoek, het schrijven van een literatuurscriptie en/of wetenschappelijke onderzoeksscriptie in het kader van Wetenschappelijke scholing*. (2^e druk). Gezondheidskundig Methodologisch Instituut, Beuningen.
- Foendoe Aubel, G. (2016). *ZorgBasics Kwaliteitszorg* (4^e druk). Amsterdam: Boom Lemma Uitgevers
- [Gregoire L.](#), Straaten-Huygen, A. van, & Trompert, R. (2014). *Anatomie en fysiologie van de mens* (4^e druk). Amersfoort: ThiemeMeulenhoff.
- Korsten, W. (2010). *Ik werk voor mezelf. Doe het zelf Ondernemingsplan*. (1ste druk). Arnhem: De eigen zaak
- Kuiper C, Verhoef J, Cox K., & Louw, D. de (2012). *Evidence based practice voor paramedici: Methodiek en toepassing* (4e druk). Den Haag: Boom Lemma.
- Linden, F.G.P.M van der (2014). *Gebitsontwikkeling van de mens* (2^e druk). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Loveren, C. van. (2000). *Preventieve Tandheelkunde, op weg naar een doelmatige aanpak* (2e druk). Houten: Bohn Stafleu van Loghum
- NMT (2012). *Richtlijn Mondzorg voor jeugdigen* Nieuwegein: NMT
- Osterwalder, A. en Pigneur, Y. (2010). *Business Model Generatie*. (1ste druk). Alphen aan de Rijn: Vakmedianet
- Osterwalder, A. en Pigneur, Y. Bernarda en Smith, A. (2014). *Waarde Propositie Ontwerp*. (1ste druk). Alphen aan de Rijn: Vakmedianet
- Schünke, M e.a. (2010) *Anatomische Atlas Prometheus Hoofd, Hals en Neuroanatomie* (2e druk). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Strijp, A.J.P. van, Amerongen, J.P. van, Kloet, H. de, Loveren, C. van, Penning, Ch., Roeters, F., & Verhoef, A. (2015). *Cariëslaesies: Diagnose en behandeling* (6e druk). Houten: Prelum Uitgevers.
- Veerkamp, J.S.J.(2009). *Kindertandheelkunde:deel 1* (Studenteneditie) (2de druk). Houten: Bohn Stafleu en van Loghum
- Veerkamp, J.S.J.(2009). *Kindertandheelkunde:deel 2* (Studenteneditie) (2de druk). Houten: Bohn Stafleu en van Loghum
- Waal, I. van der. (2014). *Mond- en kaakziekten* (3^e druk). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Witteman, L. (2014). *Voeding en Mondgezondheid*. 's-Gravenhage: De Vrije Uitgevers.
- Zielhuis, G.A., Heydendaal P.H.J.M., Maltha, J.C., Riel, P.L.C.M. (2016). *Handleiding medisch-wetenschappelijk onderzoek* (8^e druk) . Maarssen: Elsevier.

Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

477679
464186
477095
452516
480404
504402
503221
494134
507795
506152
507171
449522
507224
483801
492589

Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid

Bladnummer 3

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Mondzorgkunde

Instelling: HAN.

Visitatie datum:

10/1/2017

Ondergetekende: ...

B.W. BAULAND

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: ...

BEREIDSCAP MEDEWERKEN
KWALITEITZORG

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum:

10/1/2017